

Kohtuasi C-431/22

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

28. juuni 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Corte suprema di cassazione (kassatsioonikohus, Itaalia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

6. juuni 2022

Kassaator:

Scuola europea di Varese (Varese Euroopa kool)

Vastukassatsioonkaebuse esitajad:

PD ja LC, kes teostavad alaealise NG suhtes vanemate hooldusõigust

Põhikohtuasja ese

Kohtualluvuse muutmise taotlusega seonduv kaebus, mis on seotud halduskohtus poolelioleva menetlusega, mille ese on Scuola europea di Varese (Varese Euroopa kool, Itaalia) Consiglio di classe (õppenõukogu) poolt kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuse vaidlustamine.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 kolmanda lõigu põhjal esitatud eelotsusetaotlus, mille ese on 21. juuni 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artikli 27 lõike 2 esimese lõigu esimese lause tõlgendamine.

Eelotsuse küsimus

Kas Euroopa koolide põhikirja konventsiooni, mis allkirjastati Luksemburgis 21. juunil 1994, artikli 27 lõike 2 esimese lõigu esimest lauset tuleb tõlgendada

nii, et pärast kooli üldeeskirjas ette nähtud halduslike edasikaebevõimaluste ammendamist on selles sätestatud pretensioonide nõukogul esimese ja lõpliku instantsina ainupädevus niisuguse vaidluse lahendamisel, mille ese on otsus kooliaasta kordamise kohta, mille Consiglio di classe (õppenõukogu, Itaalia) tegi keskkooliõpilase suhtes?

Viidatud rahvusvahelise õiguse sätted ja viidatud liidu õiguse sätted

23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon (mille Itaalia ratifitseeris 12. veebruaril 1974. aasta seadusega nr 112) (edaspidi „Viini konventsioon“), eelkõige artikkel 3 (kohaldamisala) ja artikkel 31 (heas usus tõlgendamine).

Euroopa koolide põhikirja konventsioon, mille Euroopa Ühenduste liikmesriigid ja Euroopa Ühendused ise allkirjastasid Luksemburgis 21. juunil 1994, mis jõustus 1. oktoobril 1992 (Itaalia poolt ratifitseeritud 6. märtsi 1996. aasta seadusega nr 151) (edaspidi „konventsioon“), põhjendused 3 ja 4, artiklid 1, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 26, 27, 31

Konventsiooni põhjenduse 3 kohaselt on Euroopa koolide süsteem ainulaadne süsteem, mis rakendab rahvusvahelise lepingu kaudu liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja Euroopa liidu vahelise koostöö vormi, austades liikmesriikide õpetuse sisu ja haridussüsteemi korraldust ning kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. Põhjenduse 4 kohaselt tuleb koolide organite otsustamismenetlust muuta, võtta arvesse koolide töötamise käigus saadud kogemusi, õpetajatele ja teistele samas põhikirjas käsitletud isikutele tuleb tagada piisav õiguskaitse kuratooriumi või haldusnõukogude otsuste eest ning selleks tuleb moodustada pretensioonide nõukogu, millel oleks rangelt piiritletud pädevus, mis ei piira riigisiseste kohtute pädevust seoses tsiviil- ja kriminaalvastutusega.

Euroopa kooli eesmärk on anda ühtset haridust liidu teenistujate lastele (konventsiooni artikkel 1). Kooli organid on: 1) kuratoorium; 2) peasekretär; 3) inspektorite nõukogud; 4) pretensioonide nõukogu. Iga kooli haldab haldusnõukogu ja juhib direktor (artikkel 7). Kuratoorium näeb ette koolide üldeeskirjad (artikkel 10), määrab õpingute suunitluse ja nende korralduse (artikkel 11), näeb ette peasekretäri teenistust korraldavad dokumendid, määrab peasekretäri ja peasekretäri asetäitja (artikkel 12). Kuratooriumi esindab peasekretär. Lisaks esindab ta koole kohtumenetlustes ja allub oma ülesannetes kuratooriumile (artikkel 14).

Artikliga 26 nähakse ette, et Euroopa Kohtu ainupädevusse kuuluvad konventsiooniosaliste vahelised vaidlused, mis käsitlevad kõnealuse konventsiooni tõlgendamist ja kohaldamist ning mida kuratoorium ei ole lahendanud.

Sama konventsiooni artikliga 27 moodustatakse pretensioonide nõukogu, millel on „esimese ja lõpliku instantsina ainupädevus kõikides vaidlustes, mis käsitlevad

käesoleva konventsiooni kohaldamist kõikide selles käsitletud isikute suhtes, välja arvatud haldus- ja abipersonal, ja kõikide kõnealuseid isikuid negatiivselt mõjutavate konventsioonil või selle alusel kehtestatud eeskirjadel põhinevate aktide seaduslikkust, mille kuratoorium või kooli haldusnõukogu on käesolevas konventsioonis täpsustatud volitusi täites vastu võtnud. Kui sellised vaidlused käsitlevad raha, on pretensioonide nõukogul täielik pädevus. Nende menetlustega seotud tingimused ja üksikasjalikud eeskirjad nähakse vastavalt vajadusele ette õpetajate teenistust korraldavate dokumentide või osalise tööajaga töötavate õpetajate teenistustingimuste või koolide üldeeskirjadega. 3. Pretensioonide nõukogu liikmete sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust ja nad peavad olema tunnistanud juriidiliselt pädevaks. Pretensioonide nõukogu liikmeks võivad saada üksnes isikud, kes on Euroopa Kohtu koostatud nimekirjas. [...] 6. Pretensioonide nõukogu otsused on konventsiooniosalistele siduvad ja juhul, kui konventsiooniosalistel neid ei rakenda, pööravad liikmesriikide asjaomased asutused need täitmisele kooskõlas vastavate siseriiklike õigusaktidega. 7. Muud vaidlused, milles koolid osalevad, kuuluvad siseriiklikku pädevusse. Käesolev artikkel ei mõjuta siseriiklike kohtute pädevust seoses tsiviil- ja kriminaalvastutusega“.

Euroopa koolide üldeeskiri:

1996. aasta septembri üldeeskiri (edaspidi „1996. aasta eeskiri“), artikkel 68

2005. aasta veebruari üldeeskiri (edaspidi „2005. aasta eeskiri“), artiklid 62, 66, 67

2014. aasta veebruari üldeeskiri (edaspidi „2014. aasta eeskiri“), artiklid 61, 62, 66 ja 67.

Euroopa koolide üldeeskirja on aja jooksul muudetud. 1996. aasta redaktsiooni artiklis 68 oli ette nähtud, et otsuse järgmisesse klassi üleviimise kohta teeb õppenõukogu õppeaasta lõpus õpilaste tulemuse põhjal ning et lapsevanemad või eestkostjad võivad kõnealuste otsuste peale esitada kaebuse ainult vorminõuete rikkumisest või uutest asjaoludest tulenevalt. Kui need eeldused oleksid tekkinud kuratooriumi eesistuja uurimise põhjal, oleks komiteel olnud kohustus asi uuesti läbi vaadata. Tähtajaks oli määratud kümme päeva alates õppeaasta lõpust.

2005. aasta eeskirja artiklis 62 oli sätestatud, et otsuse järgmisesse klassi üleviimise kohta teeb pädev õppenõukogu õppeaasta lõpuks ning et lapsevanemad võivad seitsme päeva jooksul alates kooliaasta lõpust esitada viidatud otsuste peale kaebuse ainult tulenevalt vorminõuete rikkumisest või uutest asjaoludest, mida peasekretär on uurimise tulemusel kinnitanud. Peasekretär pidi kaebuse kohta otsuse tegema 31. augustiks. Kaebuse vastuvõetavuse korral pidi Consiglio di classe (õppenõukogu) asja uuesti läbi vaatama. Artiklis 66 oli ette nähtud, et kõnealuste otsuste peale võis esitada halduskaebuse, ning artikli 67 kohaselt võisid õpilase vanemad või täisealine õpilane eelmises artiklis nimetatud otseste või kaudsete haldusotsuste peale esitada kohtumenetluses kaebuse konventsiooni

artiklis 27 sätestatud pretensioonide nõukogule. Need kaebused algatati ja lahendati vastavalt pretensioonide nõukogu protseduurireeglites sätestatud tingimustele.

2014. aasta eeskirja artiklid 61 ja 62, mida kohaldatakse käesolevas asjas, kordavad sisuliselt 2005. aasta eeskirja artikli 62 sisu, eelkõige seoses õppenõukogude poolt kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuste edasikaebamisega. Artiklis 66 on sätestatud, et eespool viidatud otsuste peale on võimalik esitada halduskaebus artiklis 62 sätestatud tingimustel ning et kaebajaid teavitatakse peasekretäri otsusest, millega halduskaebus lahendatakse. Artikliga 67 reguleeritakse õpilase seaduslike esindajate kasutuses olevaid kohtumenetluses esitatavaid kaebusi ning see on 2005. aasta eeskirja artikliga 67 sisuliselt sama.

Asjaolude ja menetluse lühiülevaade

- 1 Abikaasad P.D. ja L.C. esitasid 20. juuli 2020. aasta kaebusega Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia maakonna halduskohus, Itaalia, edaspidi „halduskohus“) kaebuse kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuse peale, mille Consiglio di classe (õppenõukogu) tegi järgmise, 2020/2021. õppeaasta kohta nende poja suhtes, kes õppis Varese Euroopa kooli (edaspidi „kool“) keskkooliastme 5. klassis.
- 2 Kaebajad, kes leidsid, et asi allub Itaalia kohtutele, esitasid halduskohtule Consiglio di classe (õppenõukogu) otsuse peale kaebuse, väites, et see on ebaseaduslik, ja paludes see tühistada ning võtta esialgseid kaitsemeetmeid, mis on sobivaimad selle ärahoidmiseks, et õpilane õppeaasta kaotab.
- 3 Kool palus esialgse õiguskaitse taotluse vastuvõetamatuks tunnistada või tagasi lükata, ja palus sisulisest aspektist, et kinnitataks halduskohtu kohtualluvuse puudumist.
- 4 Halduskohus, kes leidis, et tal on kohtualluvus, rahuldas 9. septembri 2020. aasta määrusega esialgse õiguskaitse taotluse, otsustades, et õpilane tuleb tingimuslikult järgmisesse klassi üle viia.
- 5 13. oktoobri 2021. aasta kassatsioonkaebusega esitas kool Corte di cassazione (kassatsioonikohus, Itaalia) ühendatud kodadele taotluse kohtualluvuse küsimuse lahendamiseks ning palus, et kinnitataks Itaalia kohtu kohtualluvuse puudumist, ning teise võimalusena, et Euroopa Liidu Kohtule (edaspidi „Euroopa Kohus“) esitataks tõlgendusküsimus konventsiooni artikli 26 ja ELTL artikli 267 alusel.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 6 Kool tugineb Itaalia kohtu kohtualluvuse täielikule puudumisele, kuna vastukassatsioonkaebuse esitajad oleksid pidanud oma kaebuse esitama

pretensioonide nõukogule kui konventsiooni artikliga 27 moodustatud ainsale kohtule, kellel on pädevus otsustada niisuguste tagasilükkamisotsuste üle, mille teeb kooli õpilaste suhtes Euroopa koolide peasekretär, kellele esitati taotlus Consiglio di classe (õppenõukogu) otsuse tühistamiseks, mille õppenõukogu tegi kooliaasta kordamise kohta.

- 7 Vastukassatsioonkaebuse esitajad ja prokurör, kes esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule kirjalikud seisukohad, on üksmeelsel seisukohal, et Itaalia kohtul on kohtualluvus, väites, et õpilase huve kahjustava akti võttis vastu Consiglio di classe (õppenõukogu), samas kui pretensioonide nõukogul on pädevus üksnes kuratooriumi ja haldusnõukogu vastu võetud huve kahjustavate aktide suhtes. Selle seisukoha toetuseks viidatakse Corte di cassazione (kassatsioonikohus, Itaalia) ühendatud kodade 15. märtsi 1999. aasta otsusele nr 138 (ECLI:IT:CASS:1999:138CIV) analoogses kohtuvaidluses. Lisaks väidetakse, et üldeeskirja artikli 62 lõikes 1, artikli 66 lõikes 1 ja artikli 67 lõikes 1 on ette nähtud ainult võimalus kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuseid vaidlustada esiteks halduskorras ja teiseks pretensioonide nõukogu kohtumenetluses, kuid nendega ei laiendata pretensioonide nõukogu ainupädevust sellele valdkonnale. Pädevuse selline laiendamine kujutaks konventsioonist erandi tegemist, mis ei ole lubatud, sest konventsioon on „esmise tasandi“ õigusakt ning ainult kõrged lepinguosalisel võivad selliseid erandeid teha.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühiülevaade

- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab kõigepealt käesolevas kohtuvaidluses asjakohastele õigusnormidele (eelkõige Viini konventsiooni artiklile 31).
- 9 Seejärel annab eelotsusetaotluse esitanud kohus ülevaate Euroopa koolide süsteemist, tuletades meelde, et see moodustati Luksemburgis 12. aprillil 1957 ja 13. aprillil 1960 allkirjastatud rahvusvaheliste lepingutega, mis seejärel konventsiooniga kehtetuks tunnistati ja asendati, ning rõhutades eelkõige eespool punktis „Viidatud rahvusvahelise õiguse sätted ja viidatud liidu õiguse sätted“ viidatud normide sisu.
- 10 Euroopa koolide puhul „on tegemist rahvusvahelise organisatsiooni kehandiga, mis vaatamata funktsionaalsetele sidemetele liiduga asub liidust ja liikmesriikidest formaalselt eraldi“ (Euroopa Kohtu 14. juuni 2011. aasta kohtuotsus Miles jt, C-196/09, EU:C:2011:388, punktid 39 ja 42).
- 11 Selles kontekstis on Euroopa Kohus pädev tegema eelotsust konventsiooni, mis on rahvusvaheline leping ja mille sätted „moodustavad [...] liidu õiguskorra osa“, tõlgendamise kohta (Euroopa Kohtu 11. märtsi 2015. aasta kohtuotsus Europäische Schule München, C-464/13 ja C-465/13, ECLI: EU:C: 2015:163, punktid 29–31).
- 12 Eelotsuse küsimus on asjakohane, kuna Corte di cassazione (kassatsioonikohus, Itaalia) ühendatud kojad peavad tegema lõpliku otsuse, ilma et nende otsust saaks

edasi kaevata, küsimuses, kas käesoleval juhul on Itaalia kohtul kohtualluvus või kas pretensioonide nõukogul on ainupädevus, nagu on ette nähtud 2014. aasta eeskirjas.

- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kui viimase astme kohus leiab, et ta ei ole vabastatud ELTL artikli 267 alusel eelotsusetaotluse esitamise kohustusest vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikas viidatud tingimustele (6. oktoobri 1982. aasta kohtuotsus Cilfit jt, C-283/81, EU:C:1982:335; 6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Consorzio Italian Management jt, C-561/19, EU:C:2021:799).
- 14 Selles osas tuleb ta meelde Euroopa Kohtu 11. märtsi 2015. aasta kohtuotsust kohtuasjades C-464/13 ja C-465/13, kus Euroopa Kohus juba tõlgendas konventsiooni artikli 27 lõike 2 esimese lõigu esimest lauset nii, et otsus, mille on oma volitusi täites võtnud vastu Euroopa kooli direktor, võib kuuluda selle sätte kohaldamisalasse. Osalise tööajaga töötavate õpetajate personalieeskirjade punkte 1.3, 3.2 ja 3.4 tuleb tõlgendada nii, et vaidlus, mis käsitleb küsimust, kas osalise tööajaga töötava õpetaja ja ühe Euroopa kooli niisuguse direktori vahel sõlmitud töölepingus sisalduv kokkulepe töösuhte kestuse piiramise kohta on seaduslik, kuulub Euroopa koolide pretensioonide nõukogu ainupädevusse (punkt 76). Vaatamata sellele, et kõnealusest kohtuotsusest tulenevad käesolevas kohtuvaidluses otsuse tegemiseks tarvilikud argumendid, on selle asjaolud erinevad ja selles sisalduvat konventsiooni artikli 27 lõike 2 tõlgendust ei saa käesolevas kohtuasjas analoogia põhjal kohaldada.
- 15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus meenutab ka tema enda tehtud viidatud kohtuotsust 138/99, milles ta kinnitas Itaalia kohtualluvuse olemasolu konventsiooni artikli 6 teise lõigu ja artikli 27 lõigete 1, 2 ja 7 koostoimes tõlgendamise alusel, asjas, kus halduskohtus vaidlustati Consiglio di classe (õppenõukogu) tehtud otsus kooliaasta kordamise kohta, leides, et see ei kuulunud pretensioonide nõukogu ainupädevusse, mis on sätestatud konventsiooni artiklis 27, kuna tegemist ei olnud kooli kuratooriumi ega haldusnõukogu vastu võetud aktiga, kuid et kohaldada tuli Itaalia kohtualluvust, sest oluline oli „teine kohtuvaidlus“, mis on viidatud artikli 27 lõike 7 kohaselt „siseriiklike kohtute pädevuses“.
- 16 Peab aga märkima, et selle kohtuvaidluse õiguslik raamistik erines põhikohtuasja õiguslikust raamistikust, milles *ratione temporis* kohaldatav eeskiri oli 2014. aasta eeskiri. Sel ajal kohaldatavas 1996. aasta eeskirjas oli ette nähtud ainult võimalus esitada piiratud juhtudel halduskaebus õppenõukogude otsuste peale kooliaasta kordamise kohta, aga selles ei olnud sätestatud võimalust pöörduda kohtumenetluses pretensioonide nõukogu poole.
- 17 Ülaltoodust lähtudes on viidatud Euroopa Kohtu 11. märtsi 2015. aasta otsus kohtuasjades C-464/13 ja C-465/13 tarvilik konventsiooni artikli 27 lõike 2 esimese lõigu esimese lause tõlgendamiseks. Kõnealuses kohtuotsuses leiti, et kuigi osalise tööajaga töötava õpetaja huve kahjustavat akti (töösuhte ajal

kestust piirav kokkulepe) ei võtnud vastu kuratoorium ega haldusnõukogu, vaid kooli direktor (nagu on ette nähtud osalise tööajaga töötavate õpetajate personalieeskirjade punktides 1 ja 3, milles viidatakse lähetatud töötajate personalieeskirjade artiklile 80, millega antakse pretensioonide nõukogule ainupädevus lahendada „kooli juhtorganite ja töötajate vahelisi vaidlusi, mis on seotud neid kahjustavate otsuste seadusele vastavusega“), peab kõnealuseid sätteid rahvusvaheliste lepingute õiguse alusel tõlgendades kinnitama, et viidatud huve kahjustava akti kohta otsuse tegemise ainupädevus kuulub pretensioonide nõukogule, kuna see tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, milles käsitletakse „Euroopa kooli juhtorganite ja töötajate vahelisi vaidlusi“.

- 18 Kohtuotsuses rõhutati sellele järeldusele jõudmisel nimelt seda, et viidatud artikli 80 „sõnastus“ „erineb“ konventsiooni artikli 27 lõike 2 esimese lõigu esimese lause sõnastusest.
- 19 Eelnimetatud kohtupraktika tuleb kvalifitseerida „praktikaks, mis kehtestab konventsiooniosaliste kokkuleppe Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artikli 27 lõike 2 esimese lõigu esimese lause tõlgendamise osas. Seetõttu võib just see sama praktika olla ülimuslik viimati nimetatud sätte sõnastuse suhtes, mida tuleb seega mõista nii, et sellega ei ole vastuolus, kui Euroopa koolide juhtorganite otsuseid loetakse põhimõtteliselt nimetatud sätte alla kuuluvaks“.
- 20 Euroopa Kohtu 11. märtsi 2015. aasta kohtuotsusest kohtuasjades C-464/13 ja C-465/13 tuleneb, et selline tõlgendus ei kahjusta õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, kuna pretensioonide nõukogu vastab kõigile tingimustele, mis võimaldavad kvalifitseerida selle kohtuks ELTL artikli 267 tähenduses („need tingimused on täpsemalt organi õiguslik alus, alalisus, otsuste kohustuslikkus, menetluse võistlevus, õigusnormide kohaldamine organi poolt ning tema sõltumatus; ainsana ei vasta pretensioonide nõukogu tingimusele, et tegemist peab olema liikmesriigi kohtuga“; punkt 72, milles viidatakse kohtuotsusele Miles jt, ning et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 kohaselt „annab tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte isikule õiguse kohtusse pöörduda, mitte aga õigust mitmeastmelisele kohtumenetlusele“ (punkt 73).
- 21 Kõnealust kohtuotsust ja 2014. aasta eeskirja arvestades märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, olles meenutanud, et põhikohtuasjas peab otsuse kooliaasta kordamise kohta tegema Consiglio di classe (õppenõukogu) ning selle peale saab kaebuse esitada peasekretärile (kelle otsuse saab vaidlustada pretensioonide nõukogu kohtumenetluses, kes on esimese ja lõpliku astme kohus), et 2014. aasta eeskirja artiklis 67 (mille prantsuskeelne tekst on järgmine: [„*Les décisions administratives [...] peuvent faire l'objet d'un recours contentieux [...]*“] sätetatud võimalust esitada kohtule kaebus ei tule mõista õigusena, mis lubab asjaomastel pooltel valida teise võimalusena riigisisesele kohtule kaebuse esitamine. Euroopa koolide üldeeskirja võtab tegelikult vastu kuratoorium ning selles määratakse pretensioonide nõukogule – kellele kuulub kõnealuses valdkonnas pädevus – kohtumenetluses esitatavate kaebustega seotud tingimused ja eeskirjad.

- 22 Olulised on ka kooli esitatud dokumendid, milleks on erinevad otsused, mille pretensioonide nõukogu tegi teatavate kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuste vaidlustamiseks esitatud kaebustes, ning pretensioonide nõukogu 2007. aasta tegevuse aruanne, millest tuleneb, et 2005. aasta eeskirjas sätestati kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuste vaidlustamise uued võimalused ning et pretensioonide nõukogu kohtulikku pädevust on järk-järgult laiendatud, samas kui eelnevalt piirdus see pädevus õpetajate kaebustega.
- 23 Pretensioonide nõukogule kooliaasta kordamise kohta tehtud otsuste vaidlustamise praktika leiab kinnitust Euroopa Liidu Üldkohtu 18. juuni 2020. aasta määruses JT vs. Euroopa koolide peasekretär, T-42/20 (EU:T:2020:278), milles Euroopa kooli „RheinMain GmbH“ õpilane vaidlustas 2019. aasta Euroopa küpsustunnistuse eksamikomisjoni otsuse küpsustunnistuse omandamata jätmise kohta. Kuigi Üldkohus leidis viidatud määruses, et tal puudub pädevus kõnealusel kaebuses otsuse tegemiseks, kinnitas ta, et selle kaebuse võib pärast halduskorras ette nähtud kaebeõiguse ammendamist esitada üksnes pretensioonide nõukogule, kuna see on kohus, kes teeb niisugusel juhul, nagu käsitletavas asjas, esimese ja teise astme otsuse.
- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 105 tuginedes, et eelotsusetaotluse kohta tehtaks otsus kiirendatud menetluses, põhjusel, et hariduse omandamine õpilase isiklikuks arenguks oluline, ning tulenevalt kohtuvaidluse rahvusvahelisest olulisusest.